

VJEĆE EVROPE

Strazburg, 9 Juli 2008 g.

GVT/COM/II(2007)002

**SAVJETODAVNI KOMITET OKVIRNE KONVENCIJE ZA ZAŠTITU
NACIONALNIH MANJINA**

**KOMENTARI VLADE BIVŠE JUGOSLOVENSKE REPUBLIKE
MAKEDONIJE O DRUGOM MIŠLJENJU SAVJETODAVNOG
KOMITETA O IMPLEMENTACIJI OKVIRNE KONVENCIJE ZA
ZAŠTITU NACIONALNIH MANJINA SA STRANE BIVŠE
JUGOSLOVENSKE REPUBLIKE MAKEDONIJE**

(dobijeni 5-tog septembra 2008 g.)

KOMENTARI VLADE BIVŠE JUGOSLOVENSKE REPUBLIKE MAKEDONIJE O MIŠLJENJU SAVJETODAVNOG KOMITETA OD 23 FEBRUARA 2007 g. O IMPLEMENTACIJI OKVIRNE KONVENCIJE ZA ZAŠTITU NACIONALNIH MANJINA U REPUBLICI MAKEDONIJI

Opšti komentari

Vlada Republike Makedonije posvećuje posebnu pažnju implementaciji Okvirne Konvencije za zaštitu nacionalnih manjina. Od donošenja prvog mišljenja Savjetodavnog Komiteta u maju 2004 g, uloženi su ogromni naponi u povećanju učešća pripadnika etničkih manjina u svim sferama makedonskog društva. Predstavlja zadovoljstvo što se takva postignuća reflektuju u drugom mišljenju Savjetodavnog Komiteta za Republiku Makedoniju, donesenog februara 2007 g. Treba napomenuti poboljšanja postignuta u svim društvenim oblastima, kao što su obrazovanje, upotreba jezika, medijuma, borbe protiv diskriminacije i institucionalne postavljenosti u odnosu povećanja učešća pripadnika nacionalnih manjina u javnom životu na centralnom i lokalnom nivou.

Pored obaveza prema OKZNM osnovni okvir Vlade Republike Makedonije u odnosu kreiranja politike manjina i dalje se sastoji u zalaganju za potpunu implementaciju Okvirnog Dogovora u zakonodavstvu i praksi u Republici Makedoniji, što predstavlja jedan od najviših prioriternih političkih ciljeva i zadataka Vlade.

U cilju poboljšanja koordinacije na polju zaštite ljudskih prava između različitih ministarstava i institucija, Vlada Republike Makedonije je formirala međuresorni Organ koji je intenzivirao svoj rad u 2007 g. Ovaj Organ ima zadatak da koordinira aktivnosti svih strana uključenih u sprovođenju preporuka organa UN formiranih prema različitim konvencijama i monitoring mehanizmima Savjeta Evrope, dobijenih u periodu od 2006 do 2007 g, Konkretno to su preporuke u odnosu sprovođenja Konvencije za eliminaciju svih formi diskriminacije žena, Konvencije za eliminaciju svih formi rasne diskriminacije i Međunarodni pakt za ekonomska, socijalna i kulturna prava.

U cilju poboljšanja prava manjina i podizanja nivoa zaštite pripadnika nacionalnih manjina u januaru 2007 g, Vlada Republike Makedonije donosi Strategiju za pravičnu zastupljenost zajednica koje ne predstavljaju množinu. Strategija predviđa seriju mjera i aktivnosti za povećanje odgovarajuće i pravične zastupljenosti zajednica. Donesen je i Akcioni plan za sprovođenje Strategije. U cilju transparentnijeg rada Sektora za sprovođenje Okvirnog Dogovora i približavanja istog građanima kreirana je trijezična internet stranica (www.siofa.gov.mk). Takođe, Vlada je donjela odluku za podizanje Sektora na nivo Sekretarijata, pojačanog personalom i nadležnostima.

Rezultat svih preuzetih mjera je značajno povećana zastupljenost pripadnika zajednica u javnoj administraciji i javnim institucijama. Vlada Republike Makedonije je odlučila da poveća državni budžet 3.5 puta u 2007 g, u cilju obezbeđenja bolje zastupljenosti svih zajednica. U januaru 2007 g, opšti nivo zastupljenosti je 22.2% (etnički Albanci 16.9%, etnički Srbi 1.6%, etnički Turci 1.5%, Romi 0.6%, Vlasi 0.5%, Bošnjaci 0.3% I ostali 0.8%).

Vjeće je razgledalo pitanje povećanog učešća u politici i javnom životu pripadnika brojno manjih manjina. U toku je priprema odgovarajućih rješenja za ovo pitanje u okviru Izbornog zakonika koji treba obezbjediti veće garancije za osiguranje njihove potpune i efektivne ravnopravnosti u saglasnosti sa preporukama sadržanih u rezoluciji (2005)4 Komiteta Ministara za sprovođenje OKZNM od strane Republike Makedonije.

Vlada preuzima veliki broj aktivnosti za rješavanje problema Romske Zajednice kao dio borbe protiv njihove marginalizacije. Donešena je Nacionalna Strategija za ove ciljeve i ista se sprovodi.

Ministarstvo Rada i Socijalne politike u okviru svog budžeta je odredilo sredstva za sprovođenje dva projekta:

- Integracija romske djece u predškolskom obrazovanju (obdanište). Ovaj projekt je realizovan u 15 obdaništa u zemlji, počinjući od oktobra 2006 do 2008 g. Planira se u dvogodišnjem periodu integracija 450 djece uzrasta od 4.5 do 6 godina. U planu je rad 15 vaspitača romske zajednice sa ovom djecom što u određenoj mjeri doprinosi rješavanju problema nezaposlenosti.

Ove godine povodom 8-og aprila, Međunarodnog dana Roma, promovisana je inicijativa za otvaranje prve srednje škole na Romski jezik koja je prva takvog vida ne samo u Makedoniji nego i šire u regionu.

U januaru 2007 g. Vjeće Republike Makedonije zajedno sa članovima Evropskog parlamenta organizovalo je javnu debatu za Romska pitanja pod naslovom "Nedostatak znanja ili politička volja". Na debati je učestvovao predsjednik Vjeća, Ministar vanjskih poslova, Zamjenik ministra za obrazovanje, članovi Evropskog parlamenta, članovi Vjeća Republike Makedonije, predstavnici nevladinih organizacija, političkih partija, Međunarodnih organizacija, itd.

U okviru Dekade Roma, Vlada Republike Makedonije isto tako daje podršku osnivanju 8 informativnih centara za Rome u cijeloj zemlji. Cilj ovih centara je da obezbijede informacije etničkim Romima za ostvarivanje njihovih prava i olakšanje saradnje između lokalne vlasti i građanskog sektora. Projekt je započeo u martu 2007 g. I uključuje opštine Skopje, Tetovo, Gostivar, Bitola, Prilep, Kumanovo, Štip i Delčevo. Cilj je uspostaviti vezu između Romske zajednice i institucija lokalnog nivoa kao što su agencija za zapošljavanje, Centri za socijalni rad, Zavod za zdravstvenu zaštitu, jedinica lokalne samouprave, članova opštinskih savjeta za obrazovanje na lokalnom nivou i Sektora za

urbanizam na lokalnom nivou. U cilju sprovođenja ovog projekta uspostavljeno je partnerstvo sa 8 romskih nevladinih organizacija.

Pristup Roma zdravstvenim uslugama je elaboriran u komentarima Ministarstva zdravlja.

Vlada Republike Makedonije je veoma aktivna u obezbijedivanju funkcionalnog **političkog dijaloga** između različitih političkih subjekata, pripadnika etničkih zajednica. Dijalog je kontinuiran proces i ostaje da se ocjene njegovi rezultati. Važno je naglasiti da nacionalni mehanizmi koji omogućuju politički dijalog funkcionišu i da su na raspolaganju svim političkim subjektima. Kako bolje naći zajednički stav za ponekad suprotstavljene interese je pitanje političke kulture koja je u razvoju a nije pitanje nedostatka odgovarajućeg zakonodavstva i administrativne prakse. Ova pitanja nisu karakteristična samo za Makedonsko društvo već i za mnoge druge zemlje. Zato, u prilozi ka ovim pitanjima i njihovoj analizi treba imati mnogo strpljenja, razumjevanja imajući na umu njihove specifičnosti i dugotrajni proces koji ih pridružuje.

Nadležna ministarstva i ostali nadležni organi su dali sljedeće konkretne komentare:

Ministarstvo za kulturu

U odnosu na primjedbe iznesene u Mišljenju Savjetodavnog komiteta po kojim podrška unapređenja kulturnog identiteta i kulturnog nasljedstva različitih zajednica je neodgovarajuća, Ministarstvo za kulturu naglašava da u saglasnosti sa Zakonom za zaštitu kulturnog nasljedstva, donesenog u martu 2004 g. , kulturno nasljedstvo je zaštićeno kao temeljna vrednost Republike Makedonije i zaštićeno je na cjeloj teritoriji Republike Makedonije.

Zaštita kulturnog nasljedstva se ostvaruje na osnovu njegove vrijednosti, značenja i nivoa ugroženosti, bez obzira na vreme, mesto i način njegovog stvaranja i ko ga je stvorio, ko ga posjeduje ili ko raspolaže sa nasljedstvom, zatim bez obzira da li je svetovan ili religiozan karakter i bez obzira kojoj veroispovjesti pripada.

Kulturno nasljedstvo na teritoriji Republike Makedonije je izraz i potvrda univerzalnih vrijednosti koje su postojale na teritoriji države. Kulturno nasljedstvo se zaštićuje kriterijumima utvrđenim zakonom. Objekti koji su od najvećeg nacionalnog značenja i imaju univerzalne vrijednosti za čovječanstvo, istoriju, kulturu, umjetnost, nauku i tehnološki razvoj ili koji su unikatni najkarakterističniji za određeni vid tvorbe u određenom periodu ili su karakteristični za određeni stil ili djela koja su izvršila veliki uticaj na razvoj kulture, umjetnosti, nauke, tehničkog razvoja ili su svjedoci ideja, vjerovanja, važni slučajevi ili poznate ličnosti su zaštićene kao kulturno nasljedstvo od posebne važnosti. Jedinstveni kriterijum po kojem se vodi stavljanje određenog djela pod zaštitu je njegova vrijednost, bez obzira da li je svjetovnog ili religioznog karaktera i bez obzira kojoj veroispovjesti pripada.

Kao rezultat dugogodišnje otomanske Vladavine u Republici Makedoniji ima veliki broj objekata islamske arhitekture koji predstavljaju odlične primjere islamske umjetnosti. U

prošlom periodu mnogo takvih objekata stavljeni su pod zaštitu i preduzete su mjere za njihovu konzervaciju i predstavljanje.

Njegovanje folklor, običaja, starih zanata i drugih vrijednosti kao i slobodnih kreativnih aktivnosti najčešće pokazuju identitet ljudi, nacije ili zajednice. Prvi put u Makedonskom Zakonodavstvu Zakon za zaštitu Kulturnog nasljedstva uvodi kategoriju duhovno kulturno nasljedstvo. Sa tim se zaštita proširuje i na zaštitu nematerijalnih djela. Time Republika Makedonija posvećuje posebnu pažnju i podržava različite forme kreativnosti povezane sa njegovanjem folklor, običaja i tradicija svih zajednica u zemlji.

U vezi sa preporukama iz člana 74 i 75 Drugog mišljenja Savjetodavnog komiteta mora se obratiti pažnja na određene ukaze i odluke u odnosu na politiku. Naime, Vlada je odlučila da dodjeli značajna finansijska sredstva za renoviranje džamija, spomenika kulture, vjerskih objekata nevećinskih zajednica. U vezi sa ovim, doneseno je više odluka među kojima i odluka za izgradnju pozorišta na albanski jezik u Tetovu, odluka za osnivanje Instituta albanologije u Skoplju, podrška za spomenik nacionalnom heroju Skender Beg u Skoplju kao i odluka za finansiranje biblioteke Tetovskog univerziteta.

U zakonodavnoj oblasti, zalaganje Vlade da obezbjedi podršku unapređenja kulturnog identiteta različitih zajednica je konkretizirana preko amandmana u Zakonu za državne praznike. Uvedene su promjene kojima su vjerski praznici i praznici manjinskih zajednica (albanske, turske, srpske, romske, vlaške, bošnjačke i evrejske zajednice) proglašeni državnim praznicima.

Na inicijativu Predsjednika Vlade i način da se doprinese međunarodnim naporima za unapređenje međukulturnog i međureligijskog dijaloga, Vlada Republike Makedonije će biti domaćin Svjetske konferencije za dijalog među religijama i civilizacijama koji će se održati u Ohridu od 26 do 28 oktobra 2007 g.

Ministarstvo unutrašnjih poslova

Lični Dokumenti-stavovi 20, 131, 132, 133

U kontekstu primjene postupka za izdavanje putnih isprava počinjući sa popunjavanjem zahtjeva pa sve do štampanja formulara i unošenja ličnih podataka u putnu ispravu, potpuno se poštuje zakonski postupak u vezi sa pravom upotrebe jezika i pisma građana koji govore jezik različit od makedonskog kako što se predviđa u relevantnim zakonima.

Od decembra 2004 g. se izdaju putne isprave na kojim se tekst osim na makedonski jezik i njegovo ćirilično pismo piše i na albanski jezik i pismo a isto se primjenjuje i za unošenje ličnih podataka.

Od aprila 2007 g. u okviru sprovođenja projekta "Novi lični dokumenti" građani koji govore drugi jezik osim oficijalnog (srpski, bošnjački, turski, vlaški,) na njihov zahtjev mogu im biti unešeni lično ime i prezime na njihov jezik.

Pripadnicima nacionalnih manjina se izdaju lični dokumenti u kojima se lična imena na njihov zahtjev unose upotrebom njihovog jezika i pisma.

Što se odnosi na izdavanje ličnih dokumenata, zakoni što regulišu pravo lica koji govore drugi jezik osim oficijalnog makedonskog jezika da upotrebljavaju svoj jezik i pismo, potpuno se poštuju.

Momentalno u Republici Makedoniji se štampaju lične karte i na makedonskom jeziku i ćiriličnom pismu i na albanskom jeziku i pismu.

U okviru projekta za lične dokumente i primjenom uredbe iz članova 1, 2, 3, 4 I 5 iz zakona za promjenu i dopunu Zakona za lične karte (Službeni bilten Republike Makedonije br.19/2007) od 1-og oktobra 2007 g. će se stvoriti tehnički uslovi za izdavanje ličnih karti na kojima je lično ime štampano na makedonskom jeziku i njegovom ćiriličnom pismu i jeziku i pismu koje upotrebljava građanin i to na njegov zahtjev.

U oblasti saobraćaja, formular vozačke dozvole, saobraćajne dozvole, dozvole za upravljanje traktorom, registracija i potvrda za registraciju kako i privremena registracija se štampaju i podaci unose na makedonski jezik i njegovo ćirilično pismo.

U okviru novog Projekta za lične dokumente primjenom uredbi od zakona za promjenu i dopunu zakona za bezbjednost u saobraćaju (Službeni bilten Republike Makedonije br.19/2007) od 1-og oktobra 2007 g. će se stvoriti tehnički uslovi za izdavanje vozačkih dozvola na kojima se lično ime štampa na makedonskom jeziku i njegovom ćiriličnom pismu a isto tako i na jeziku i pismu koje koristi građanin na njegov lični zahtjev.

Član 11, stav 130

Lični dokumenti građana Republike Makedonije se izdaju na osnovu ličnih podataka unesenih u Matičnu knjigu rođenih. Ukoliko građanin želi da promjeni lično ime, ili samo ime ili samo prezime, on može da podnese zahtjev koji je u saglasnosti sa Zakonom za lično ime (Službeni bilten Republike Makedonije br.8/95) i da promjeni svoje ime u skladu sa svojom željom ukoliko su ispunjeni svi uslovi predviđeni ovim zakonom. Naglašava se da zakon ne predviđa zabrane u odnosu na izbor ličnog imena osim što ne smije da vređa javni moral.

U odnosu na transliteraciju ličnih imena treba da se podvuče da se ona sprovodi po pravopisnim pravilima makedonskog jezika odnosno jezika na kojem se vrši transliteracija.

U odnosu na analizu rezultata od prvog ciklusa i momentalnog stanja u odnosu na upotrebu jezika pripadnika zajednica potrebno je napraviti neophodna terminološka usaglašavanja u skladu sa zakonskim uredbama koje reguliraju pitanja za lične dokumente građana Republike Makedonije osobito u saglasnosti sa Zakonom za ličnu

kartu. Ovo podrazumjeva harmonizaciju zakonskih rješenja koja su protumačena u tekstu važećih zakonskih uredbi koje reguliraju ovo pitanje.

Ministarstvo zdravlja

Ministarstvo zdravlja **se ne slaže** sa zaključkom sadržanim u stavu 57 od Mišljenja u kojem se naglašava da je pristup socijalnoj pomoći i zdravstvena zaštita Roma ozbiljan problem i gdje se naglašava pitanje čestih slučajeva ozbiljnih problema u dobivanju tretmana i problema segregacije u bolnicama, nemanje pristupa lijekovima i nemogućnosti plaćanja usluga pa zato Ministarstvo naglašava sljedeće:

- Svi građani Republike Makedonije bez obzira na njihovu etničku pripadnost, jednako uživaju pravo na zdravstvenu zaštitu u saglasnosti sa uredbama od člana 3, stav 1 zakona za zdravstvenu zaštitu (Službeni bilten Republike Makedonije br. 38/91, 46/93, 55/95, 10/4, 84/2005, 111/2005, 65/2006 I 5/2007) prema kojima “svako ima pravo na zaštitu zdravlja”.
- Ravnopravnost građana u oblasti zdravstvene zaštite je predviđena uredbama člana 2, stava 2 zakona za zdravstveno osiguranje (Službeni bilten Republike Makedonije br. 25/00, 34/00, 96/00, 50/01, 11/02, 31/03, 84/05, 37/2006 i 36/2007) prema kojima “Obavezno zdravstveno osiguranje se uspostavlja za sve građane Republike Makedonije zbog obezbijedenja zdravstvenih usluga i paričnih nadomjestata po načelima sveobuhvatnosti, solidarnosti, jednakosti i efektivnog korišćenja sredstava po uslovima utvrđenim ovim zakonom i propisa donesenih na osnovu ovog zakona”.
- Zakon Zdravstvene zaštite predviđa donošenje godišnjih programa zdravstvene zaštite finansiranih iz budžeta Republike Makedonije. Aktivnosti predviđene ovim programima važe za cijelo stanovništvo bez obzira na njihovu vjersku, nacionalnu ili drugu pripadnost ili osigurenički status. Pri definisanju i sprovođenju programskih aktivnosti osobita pažnja se posvećuje postizanju veće obuhvatnosti ranljive kategorije stanovništva, stanovništva u ruralnim oblastima i rizičnim kategorijama. U kontekstu sprovođenja aktivnosti za sanitarno epidemiološki nadzor, kontrolu kvaliteta vode za piće, dezinfekciju i dezinfekciju određenih oblasti, zdravstveno obrazovanje u saradnji sa NVO, rad patronažnih službi na otkrivanju nevakcinirane djece je od posebne važnosti. Ovi programi omogućuju pristup određenim vidovima zdravstvenih usluga za nezaposlena lica i lica koji nisu osigurani po bilo kojem osnovu.
- U Opštini Šuto Orizari u kojoj živi većinsko Romsko stanovništvo podrškom Ministarstva zdravlja i međunarodnih organizacije otvorena je služba za mlade gdje se nude besplatne preventivne i obrazovno zdravstvene usluge za mlade ove opštine.
- Ima i konkretnih aktivnosti usmjerenih prema Romskom stanovništvu u okviru programa za HIV/SIDU i tuberkulozu podržanih grantom Globalnog fonda.
- U vezi sa ovim treba spomenuti deontološke kodekse profesionalnih udruženja ljekara, stomatologa i farmaceuta Republike Makedonije, u kojima se predviđa da lica koja se zanimavaju profesijom ljekar, stomatolog i farmaceut u Makedoniji su dužni da postuju čast i tradiciju njihove profesije i u izvršavanju njihovih profesionalnih dužnosti neće praviti razlike na osnovu pola, uzrasta, **etničke**

- pripadnosti**, rase, političke pripadnosti, seksualne orijentacije, invalidnosti i socijalnog i ekonomskog položaja.
- Prema podacima sadržanim u Izvještaju Narodnog Pravobranitelja iz 2006 g. nisu podnesene predstavke protiv diskriminacije pacijenata Roma od strane zdravstvenog personala.

Savjet Radiodifuzije

Na sjednici održanoj 10 maja 2007 g. na kojoj su razgledavani komentari Drugog mišljenja za Republiku Makedoniju, Savjet radiodifuzije je utvrdio da zaključci sadržani u Drugom mišljenju u odnosu na pristup etničkih zajednica ka medijima korektno odražava tekuće stanje u aspektu na relevantnu regulative i preporuke Savjetodavnog komiteta se uglavnom odnose na medijume i profesionalno angažovana lica u toj oblasti.

Komisija za odnose sa vjerskim zajednicama i vjerskim grupama

Pravo slobodnog izražavanja vjeroispovjesti i uvjerenja je regulisano članovima 9, 16 i 19 Ustava Republike Makedonije.

Prema uredbama iz člana 9 Ustava Republike Makedonije, građani Republike Makedonije su jednaki u slobodi i pravima nezavisno od pola, rase, boje kože, nacionalnom i socijalnom porijeklu, političkom i vjerskom uvjerenju, imotnog i društvenog položaja.

Član 16 Ustava Republike Makedonije garantira slobodu uvjerenja, savjesti, misli i javnog izražavanja misli.

Član 19 Ustava Republike Makedonije garantira slobodu vjeroispovjesti.

Garantuje se slobodno i javno, pojedinačno ili u zajednici sa drugima izražavanje vjere.

Prema amandmanu VII Ustava Republike Makedonije “Makedonska pravoslavna crkva, Islamska vjerska zajednica u Makedoniji, Katolička crkva, Evangelističko-metodistička crkva, Jevrejska zajednica i druge vjerske zajednice i religiozne grupe su odvojene od države i jednake pred zakonom. Makedonska pravoslavna crkva, Islamska vjerska zajednica u Makedoniji, Katolička crkva, Evangelističko-metodistička crkva, Jevrejska zajednica i druge vjerske zajednice i religiozne grupe su slobodne u osnivanju vjerskih škola, socijalnih i dobrotvornih ustanova u postupku predviđenih zakonom”.

Prema gore navedenim uredbama amandmana VII Ustava Republike Makedonije, vjerske zajednice i vjerske grupe su slobodne da osnivaju socijalne i dobrotvorne ustanove u postupku utvrđenim zakonom.

Status vjerskih zajednica i osnivanje vjerskih grupa se reguliše Zakonom za vjerske zajednice i vjerske grupe (Službeni bilten Republike Makedonije br. 35/97).

Nema nikakve nesigurnosti ili zabune među pripadnicima nacionalnih manjina u odnosu na postupak za registraciju vjerskih zajednica.

U Republici Makedoniji se garantuje sloboda izražavanja vjere i pripadnosti vjerskoj zajednici ili vjerskoj grupi. Po članu 4 Zakona za vjerske zajednice i vjerske grupe se zabranjuje sprječavanje građana da koriste njihove vjerske slobode:

“Zabranjeno je građanin na bilo koji način da se prinudi ili sprječi da postane ili bude član vjerske zajednice ili religiozne grupe”.

Zabranjeno je građanin da se prinudi da učestvuje ili da ne učestvuje u vjerskim obredima ili drugim vjerskim izražavanjima.

Građaninu ne mogu biti uskraćena prava što ih ima prema Ustavu i zakonu zbog vjerskog opredjeljenja, pripadanja vjerskoj zajednici ili religioznoj grupi, vršenja, odnosno učešća u vršenju vjerskih obreda i drugih vidova izražavanja vjere”.

Ustavni sud Republike Makedonije je donio dvije Odluke za ukidanje članova od Zakona za vjerske zajednice i vjerske grupe:

Član 3, stav 1, član 10, član 11, stav 2, član 13, član 14, član 22, stav 2, i članovi 19 i 23.

Ove dvije Odluke Ustavnog suda kojim su ukinute određene uredbe od Zakona za vjerske zajednice i vjerske grupe ne znače i promjene zakona – to jednostavno znači da se određene uredbe brišu. U suštini Ustavni sud nema nadležnosti da mijenja zakon kao što je utvrđeno u djelovniku Ustavnog suda koji nakon podnesenog zahtjeva odlučuje za nivo usaglašenosti određenog zakona sa Ustavom i u slučaju da donese zaključak da zakon nije u skladu sa Ustavom, tada Sud ukida određene članove ili cijeli zakon.

U Republici Makedoniji vjerske zajednice i vjerske grupe ne registruju se po tome kojoj manjinskoj grupi pripadaju već prema vjeroispovjesti i vidovima izražavanja vjere.

Posljedično, ove uredbe ne bi mogle biti uopšte diskriminirajuće ako se uzme u obzir da Ustav Republike Makedonije u članu 8, stav 1, alineja 1 tvrdi da “Temeljne vrijednosti Ustavnog poredka Republike Makedonije su: osnovne slobode i ljudska prava i prava građana priznata međunarodnim pravom i utvrđena Ustavom”, što uključuje slobodu misli, svjesti i vjeroispovjesti, dok ovo pravo uključuje slobodu promjene vjeroispovjesti ili uvjerenja kao i slobodu izražavanja vjere ili uvjerenja pojedinačno ili u zajednici sa drugim, privatno i javno, preko vjerskih službi, vjerskih ucenja, propovjeda, vjerskih obreda i rituala.

Treba naglasiti da će se uskoro donijeti novi, demokratski i liberalan zakon za pravni status crkve, vjerske zajednice i vjerske grupe. Isti je sastavljen u toku transparentnih konsultacija OSCE/ODIHR i Venecijanske komisije uzimajući u obzir specifične aspekte u Makedoniji kao i međunarodne standarde u ovoj sferi.

U odnosu na upotrebu jezika manjina u komunikaciji sa javnim organima i od strane javnih organa – član 10 Okvirne konvencije

U cilju povećanja adekvatne i pravične zastupljenosti pripadnika manjina i u cilju unapređenja upotrebe jezika manjina na kraju 2006 g. Vlada je odlučila da zaposli 99 prevodilaca albanskog jezika u javnoj i sudskoj administraciji. Ovaj proces je produžio u 2007 g. proširivanjem mogućnosti zaposlenja u državnoj administraciji za više od 200 državnih službenika pripadnika zajednica manjina (u odnosu na preporuke sadržane u stavu 129 I 229 Drugog Mišljenja savjetodavnog komiteta).

Novi prijedlog teksta djelovnika Parlamenta sadrži prijedlog da se poveća upotreba jezika manjina koji koriste najmanje 20% građana Republike Makedonije u radu Parlamentarnih komisija. Ovaj prijedlog predstavlja poboljšanje u poređenju sa regulativom sadržanom u važećem djelovniku Parlamenta Republike Makedonije.

U odnosu mjera na polju obrazovanja i obezbjeđenja jednakih mogućnosti za pristup obrazovanju – član 12 Okvirne konvencije

U oblasti obrazovanja je izmjenjen zakon za osnovno obrazovanje čime je uvedeno 9-godišnje osnovno obrazovanje a takođe i fakultativno religiozno obrazovanje. Namjera je da se unaprijede univerzalne vrijednosti koje su osnov svih religija i da se razvije građansko shvatanje među učenicima a i da se omogući razvoj njihovog individualnog vjerskog identiteta.

U aprilu 2007 g. doneseni su amandmani na zakon za srednje obrazovanje čime je ono postalo obavezno i besplatno. Cilj je da se podigne nivo obrazovanja svih građana a osobito pripadnika zajednica manjina koji su se u prošlosti suočavali sa ograničenim pristupom svim profilima srednjeg obrazovanja na njihovom jeziku. Sa ovim poboljšanjem, cilj Vlade Republike Makedonije je da se pojačaju ljudski kapaciteti, da se smanji nezaposlenost, da se poveća socijalna kohezija i odstrane socijalna nepravda i diskriminacija.

Zaključak

Vlada Republike Makedonije osobito cjeni aktivnosti Savjetodavnog komiteta u procesu nadzora nad sprovođenjem Okvirne konvencije i smatra da ispunjenje obaveza iz Konvencije treba da bude kontinuiran pan-evropski proces.